

Raadsvoorstel

Datum 17 februari 2025

Onderwerp Toekomstbestendig dierenwelzijnsbeleid Gemeente Zwolle
Versienummer 1.0
Portefeuillehouder Anja Roelfs

Samenvatting

Uw gemeenteraad heeft met motie M-27 'Beleidsplan toekomstbestendige Zwolse dierenorganisaties' gevraagd om een toekomstbestendig beleidsplan voor dierenwelzijn. Het nieuwe beleidsplan Dierenwelzijn, voor de periode 2025-2030, is grotendeels een voorzetting van de vastgestelde beleidskaders Dierenwelzijn uit 2020. We actualiseren deze beleidskaders omdat de wet- en regelgeving veranderd is, omdat we de inzet op wilde- en hobbydieren (zoals toegezegd in het Beleidskader 2020) verhoogd hebben en we de samenwerking met de Zwolse dierpartners verder willen professionaliseren. Dit beleidsplan richt zich de komende periode dan ook op het verder optimaliseren en professionaliseren van bestaande processen en procedures rond dierenwelzijn, binnen de huidige beschikbare middelen.

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.3.3 Vitaliteit en gezondheid
Begroting wijzigen Nee
Budgetnummer

Bijlagen

Dierenwelzijnsplan 2025-2030 'Toekomstbestendig dierenwelzijnsbeleid gemeente Zwolle; blik op de toekomst'

Openbaarheid

☒ Openbaar
☐ Geheim

Datum

17 februari 2025

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Het Dierenwelzijnsplan 2025-2030 vast te stellen, zoals bijgevoegd.
2. Kennis te nemen van de voorgestelde wijze van afdoening van motie M-28 Diervriendelijke Kinderboerderijen.
3. Kennis te nemen van de voorgestelde wijze van afdoening van motie M-27 Beleidsplan toekomstbestendige Zwolse dierenorganisaties.
4. Kennis te nemen van de voorgestelde wijze van afdoening van toezegging 749 (Wettelijke verplichting op dierenwelzijn).
5. Kennis te nemen van de voorgestelde wijze van afdoening van toezegging 748 (Kosten huisdieren in relatie tot koopkrachtcrisis).

Datum

17 februari 2025

Inleiding

In de nota 'Voortgang uitvoering Actualisering Beleidskader Dierenwelzijn 2020' is u toegezegd dat u een nieuw beleidsplan wordt gepresenteerd. Voor u ligt de beleidsnota 'Toekomstbestendig dierenwelzijnsbeleid Gemeente Zwolle, Blik op de toekomst'. Het beleidsplan voor de periode 2025-2030 is een actualisatie van en aanvulling op het beleidskader van 2020. De kaders uit 2020 blijven onverminderd van toepassing en worden aangevuld met voorstellen om de verschillende dierpartners meer en beter te laten samenwerken aan dierenwelzijn. Hierdoor kunnen we beter invulling geven aan de toenemende complexiteit op dit beleidsterrein. Binnen de beschikbare middelen moet dit de Zwolse dierenorganisaties (financieel) toekomstbestendig maken. Hiermee zijn zij in staat om (in ieder geval) de wettelijke taken voor dierenwelzijn te kunnen garanderen.

Een actualisatie van het beleid uit 2020 is noodzakelijk omdat beleid en regelgeving op gebied van dierenwelzijn is veranderd. Dit heeft ook betrekking op gemeentelijke wettelijke taken. Daarnaast zien we verschillende maatschappelijke ontwikkelingen rond dieren(welzijn). Zo zien we een groeiende aandacht maar ook zorgen vanuit de stad met betrekking tot dieren en dierenwelzijn. Daarom is het belangrijk het dierenwelzijnsbeleid te actualiseren.

Ook vindt binnen dit beleid een aanscherping plaats op de gehanteerde keurmerken bij de stadsboerderijen en dierweides. Dit met als doel om beter aan te sluiten bij de eisen die de Wet Dieren stelt aan het werken met dieren.

Kader

Wetgeving

- Wet Dieren [wetten.nl - Regeling - Wet dieren - BWBR0030250](https://wetten.nl/Regeling-Wet%20dieren-BWBR0030250)
- Omgevingswet [wetten.nl - Regeling - Omgevingswet - BWBR0037885](https://wetten.nl/Regeling-Omgevingswet-BWBR0037885)
- APV [Algemene Plaatselijke Verordening Zwolle 2024 | Lokale wet- en regelgeving](#)

Beleid

- Actualisering Beleidskader Dierenwelzijn 2020 [beleidskader Dierenwelzijn Zwolle 2020](#)
- Voortgang uitvoering "Actualisering Beleidskader Dierenwelzijn 2020" [Agenda Zwolle - Raadsplein besluitvormend \(Raadzaal\) maandag 25 september 2023 19:30 - 22:00 - iBabs Publieksporaal](#)
- Groen- en recreatiebeleidsplan [Groen groeit mee | Gemeente Zwolle](#)
- Vrijwilligersbeleid; dit plan sluit aan bij het Vrijwilligers en mantelzorgbeleid zoals besloten door de raad op 16 december 2024 (link nog niet beschikbaar).

Beoogd effect

Met het vaststellen van dit plan is helder hoe Zwolle een diervriendelijke gemeente wil zijn waar het welzijn van gezelschapsdieren en wilde dieren centraal staat. Zwolle streeft naar verdere professionalisering en een efficiënte uitvoering bij de dierpartners. Hierbij is een intensievere samenwerking tussen de verschillende dierpartners van groot belang.

Argumenten

1.1 De nota Dierenwelzijn is geactualiseerd met recente wet- en regelgeving

Het dierenwelzijnsbeleid 2025-2030 sluit aan bij de meest recente wet- en regelgeving op het gebied van dieren(welzijn) zoals vastgelegd in de Wet Dieren en de Omgevingswet. Het vakgebied Dierenwelzijn is jong en nog volop in ontwikkeling. De wet- en regelgeving is de laatste jaren op

Datum

17 februari 2025

onderdelen aangescherpt of gewijzigd. Het beleid is daar waar nodig op aangepast, zodat het aansluit bij de meest recente wet- en regelgeving.

1.2 Dierenwelzijnsplan blijft binnen gestelde kaders

Het college heeft afgesproken het huidige niveau op het gebied van dierenwelzijn te continueren. De lijn die de afgelopen jaren is ingezet, wordt voortgezet. In de begroting 2025 is het budget voor dierenwelzijn structureel verhoogd tot €81.103 voor Stichting Flappus (een verhoging van €61.600 per jaar) en €69.616 voor de Dierenambulance (een verhoging van € 27.400 per jaar). Dit met als doel om te kunnen blijven voldoen aan de wettelijke (noodopvang)taken.

1.3 Het nieuwe beleidsplan is een actualisatie van het beleidskader uit 2020

We voegen een aantal inhoudelijke punten toe aan het beleidskader uit 2020, zijnde het plegen van meer inzet op het welzijn van wilde- en hobbydieren. Door de toevoeging van Stichting Flappus is er binnen Zwolle opvang beschikbaar voor wilde- en hobbydieren in nood. Daarmee voldoen we aan de wettelijke verplichting én de ambitie van de gemeente Zwolle om binnen de gemeentegrenzen voor noodopvang te zorgen voor wilde- en hobbydieren in nood. Ook wordt samen met de stadsecoloog meer inzet gepleegd op het dierenwelzijn van wilde dieren, door gezamenlijk casuïstiek op dit gebied op te pakken.

We richten ons daarnaast op de basis-op-orde brengen en het verder professionaliseren van de samenwerking met onze dierpartners. De complexiteit van vraagstukken die op ons afkomen, denk aan de vogelgriep maar ook de recente uitbraak van MKZ (mond-en-klauwzeer) of de opvang van adoptiehonden uit het buitenland met gedragsproblemen, maken dat we steeds meer casuïstiek krijgen die we gezamenlijk moeten oplossen en inrichten (in processen en procedures). Door een intensievere samenwerking tussen de dierpartners verwachten we de toenemende complexiteit in casuïstiek op het gebied van dierenwelzijn sámen aan te kunnen.

2. Afhandeling motie M-28 Diervriendelijke kinderboerderijen.

Deze motie roept het college op het Kinderboerderijenbesluit als richtlijn te gebruiken in het beleid inzake Zwolse Kinderboerderijen. Omdat dit besluit nóg meer eisen stelt aan onze dierpartners (en daarmee de kosten toenemen), raden wij deze motie af.

De wettelijke eisen aan het werken met dieren nemen toe. Om hieraan invulling te geven zijn diverse (landelijke) keurmerken beschikbaar. Deze keurmerken zijn wettelijk niet verplicht.

Voor de stadsboerderijen zijn we de afgelopen periode overgegaan van de DierOK-check (eigen keurmerk) naar het hanteren van het vSKBN-kwaliteitsbewijs (branche keurmerk).

De dierenweides werken louter met vrijwilligers en kunnen niet (altijd) aan de eisen van de vSKBN voldoen, bijvoorbeeld op het gebied van de verplichte inzet van gekwalificeerd personeel. Zo moet je als partij ook aangesloten zijn bij de branche. Dit is voor dierweides nu niet mogelijk omdat zij geen zelfstandige entiteit zijn. Voor de dierweides stellen wij voor om de DierOK-check te blijven hanteren en deze samen met de dierweides, waar nodig, uit te breiden. Hiermee borgen we het dierenwelzijn zo goed mogelijk en blijven we voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

NB: De toenemende wettelijke verplichtingen en het aanscherpen van de DierOK-check bij de dierenweides kan de consequentie hebben dat vrijwilligers van de dierenweides de gestelde norm te zwaar vinden en besluiten om te stoppen. Zo zagen wij recent ook dat een aantal dierweides moeilijk aan de wettelijke afschermplicht van dieren kunnen voldoen.

Datum

17 februari 2025

Een aantal partijen (Stichting Comité Dierennoodhulp en Stichting Dierenvangnet) hebben een nieuw keurmerk gelanceerd, zijnde het Kinderboerderijen Besluit. Dit omdat zij van mening zijn dat de huidige wet- en regelgeving niet voldoet aan de richtlijnen zoals die zouden moeten gelden in aansluiting op de werkelijke welzijnsbehoeften van dieren op de kinderboerderij. Uw raad heeft in deze motie gevraagd om hierop te adviseren.

Op dit moment kunnen wij niet voldoen aan het Besluit Kinderboerderijen. Dit keurmerk gaat in gestelde eisen nóg verder dan het kwaliteitsbewijs van vSKBN. Zo geeft dit keurmerk bijvoorbeeld aan dat er niet meer gefokt mag worden met dieren op de (kinder/stads)boerderijen en stelt het nog meer eisen aan het houden van dieren. Invoering van dit keurmerk vergt veel van de dierpartners, werkt kostenverhogend en wordt door de dierpartners nu als niet wenselijk geacht. Wij stellen dan ook voor om voor de stadsboerderijen het kwaliteitsbewijs van vSKBN te hanteren en (vooralsnog) niet te kiezen voor het Kinderboerderijen Besluit.

De verwachting is dat de eisen aan het houden van dieren de komende jaren verder aangescherpt worden. Wij houden deze ontwikkeling in de gaten en anticiperen hierop, zodat wij aan de (veranderende) wettelijke eisen blijven voldoen.

3. Afhandeling motie M-27 Beleidsplan toekomstbestendige Zwolse dierenorganisaties

Deze motie roept het college op te komen tot een beleidsplan om de Zwolse dierenorganisaties (financieel) toekomstbestendig te maken, om zo (in ieder geval) de minimale staat voor dierenwelzijn te kunnen garanderen.

Met dit beleidsplan en de structurele verhoging van het budget voor Stichting Flappus en de Dierenambulance, dat in de begroting 2025 is toegekend, is de basis van een financieel toekomstbestendig dierenwelzijnsbeleid gelegd. Met dit beleidsplan en het verhoogde budget zijn we in staat om de minimale staat voor dierenwelzijn te garanderen en te voldoen aan de wettelijke eisen. We zien echter wel dat door de groei van de stad én de toenemende eisen op dierenwelzijn deze balans onder druk blijft staan.

4. Toezegging 749 (Wettelijke verplichting op dierenwelzijn)

De verantwoordelijk wethouder heeft toegezegd dat in beeld wordt gebracht welke inspanningen voor de gemeente wettelijk verplicht zijn als het gaat om dierenwelzijn.

Hoofdstuk 5 van het beleidsplan geeft een overzicht van de wettelijke kaders waaraan gemeenten zich dienen te houden.

5. Toezegging 748 (Kosten huisdieren in relatie tot koopkrachtcrisis)

Toegezegd is dat het onderwerp kosten voor huisdieren in relatie tot de koopkrachtcrisis onderdeel zal worden gemaakt van het op te stellen beleidsplan dierenwelzijn. En dat daarbij in beeld wordt gebracht welke inspanningen op dit gebied al worden gepleegd.

Voor huisdiereigenaren met minder financiële draagkracht zijn verschillende vormen van ondersteuning beschikbaar, zie hoofdstuk 6.2 van het beleidsplan. Naast de dierenvoedselbank zijn er regelingen bij verschillende dierenklinieken. Onder voorwaarden bieden diverse landelijke fondsen hulp. In uiterste gevallen fungeert de gemeente als achtervang.

Datum

17 februari 2025

Alternatieve mogelijkheden

Er zijn verschillende alternatieven afgewogen: geen nieuw dierenwelzijnsbeleid of lagere of hogere ambities vaststellen. Het niet ontwikkelen en vaststellen van dierenwelzijnsbeleid zorgt ervoor dat er geen duidelijk kader is voor het borgen van het welzijn van gezelschapsdieren en wilde dieren. Voor de ambities geldt dat ze getoetst zijn op haalbaarheid. De ambities naar beneden bijstellen betekent dat we niet voldoen aan de wettelijke eisen. Hogere ambities zijn gezien de vele opgaven waar Zwolle voor staat en het beschikbare budget niet reëel.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Het opstellen van dit beleidsplan heeft een aanloop gehad waarbij in drie begrotingsrondes (2023, 2024 en 2025) gediscussieerd is over de subsidiebedragen voor Stichting Flappus en de Dierenambulance. Deze grotendeels interne gesprekken hebben belangrijke input geleverd voor het beleidsplan. We hebben vanaf de begroting van 2025 zoveel mogelijk de principes van ons participatiebeleid Hanza! ingezet om tot een breed gedragen en uitvoerbaar plan te komen. Bij het opstellen van dit beleidsplan is gedurende het proces overleg geweest met de drie subsidiepartners: Dierenasiel, Dierenambulance en Stichting Flappus. In januari 2025 zijn voor de overige dierpartners bijeenkomsten ingepland over het nieuwe beleidsplan. Zo is er een bijeenkomst geweest met de stadsboerderijen, kynologenclub en stichting Mendoo op 13 januari 2025 en een separaat overleg met de dierenweides op 29 januari 2025. Input van de partners is waar mogelijk verwerkt in dit beleidsplan.

Uit de diverse voorbereidende overleggen en de bijeenkomsten in januari bleek dat er draagvlak is voor dit plan. De toenemende eisen aan het werken met dieren worden door alle partijen gevoeld een aantal dierweides bezint zich hier ook op. Een aantal partijen had meer ambitie en inzet op dierenwelzijn willen zien. Zij vonden het jammer dat dit plan zich beperkt tot uitvoering van wettelijke taken binnen het huidige budget.

De in dit plan genoemde maatregelen worden samen met de betrokken dierpartners en andere dierenorganisaties uitgewerkt.

Communicatie

Met de subsidiepartners en overige dierpartners hebben wij een vaste overlegstructuur. Deze overlegstructuur willen wij verder optimaliseren door hier een communicatiekalender van te maken, zodat eenieder gedurende het jaar weet wanneer, welk overleg is en met welk doel. Ook communiceren wij zorgvuldig over het nieuwe beleidsplan en de uit te voeren maatregelen. Zo is afgesproken dat wij het besluitvormingstraject van dit plan aan hen terugkoppelen, maar ook over de uit te voeren maatregelen uit dit plan communiceren wij met elkaar. De extra inzet op de samenwerking met de subsidiepartners (maatregel uit het plan) wordt nu verwerkt in een projectopdracht die wij samen met de subsidiepartners uitwerken. Ook de uitbreiding van de Dier-OK check wordt de komende periode, met instemming van de dierweides, uitgewerkt een projectopdracht. In de uitrol van het plan wordt per uit te voeren maatregel gezien wat communicatief nodig is. Voor inwoners is op dit moment geen extra communicatie nodig aangezien de dienstverlening aangescherpt wordt, maar in de basis niet veranderd is.

Financiën

Per begroting van 2025 is het structurele budget voor dierenwelzijn structureel verhoogd tot €81.103 voor Stichting Flappus en €69.616 voor de Dierenambulance. Hiermee is een belangrijk aspect om aan de wettelijke eisen te kunnen voldoen gewaarborgd.

Datum

17 februari 2025

Door onze basis verder op orde te brengen en de samenwerking tussen de verschillende partners te professionaliseren verwachten we sámen met onze dierpartners het huidige niveau van dierenwelzijn vast te houden.

Risico's

Door de groei van de stad en een veranderende kijk op dierenwelzijn staat het dossier dierenwelzijn onder druk. De eisen aan het werken met dieren nemen toe en we hebben steeds meer mensen en dieren op dezelfde vierkante meters dus de vraagstukken op diergebied worden steeds complexer. Door een groei aan vragen uit de samenleving, maar ook door de stijging van het aantal dieren in nood, komt de basisvoorziening onder druk te staan. We zetten de komende periode dan ook in op het monitoren van onze inzet en het bijsturen waar nodig. Daarnaast willen we in de komende beleidsperiode ook tussentijds evalueren om te zien of bijsturing van onze koers nodig is.

Een groot deel van onze taken is gericht op noodhulp. Noodhulp kent een open einde. Als bijvoorbeeld een zoönose dreigt en landelijk extra maatregelen opgelegd worden, kan het zijn dat onze kosten toenemen. Mocht hiervan sprake zijn dan nemen we dit op in de betreffende bestuursrapportage (Berap).

Vervolg

Na vaststelling van dit beleidsplan wordt een uitvoeringsprogramma tot 2028 opgesteld. In 2027 wordt tussentijds geëvalueerd en worden de maatregelen tot 2030 nader uitgewerkt. Het uitvoeringsprogramma tot 2028 wordt eind 2025 ter kennisgeving aan de raad beschikbaar gesteld. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma worden zoveel mogelijk de betrokken dierpartners en andere dierenorganisaties in de gemeente Zwolle actief benaderd om hierover mee te denken.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer